

نوسـتـالـیـثـیا / ئـو شـو وـی قـومـارـمـان کـرد . . سـتـیـقـان شـو مـزـیـنی

بـلـشـی سـلـیـم

تا ئـسـتا جـگـه لـ و تـارـک هـیـچ شـتـهـکی تـرم لـ بـارـی قـومـارـو
نـخـوـندـو و تـو، لـگـه ئـو و شـدا قـومـار یـکـک لـ و خـو و دـیـار دـانـی
پـوـیـسـت هـو و سـتـی پـتـری لـ سـر بـکـرت. چـونـک لـ کـمـمـگـی ئـم
قـومـار و جـرـکـانـی ئـو گـمـی لـ زـربـو و نـدایـه. رـنـگ زـرـک
لـ و انـی لـ تـمـنـی ئـمـن، بـشـو و یـک لـ شـو و کـان قـومـار یـان کـرد بـت،
جـا مـحـلـی بـی شـکـنـه بـت، زـار زـری و لـگـا و بـت، هـمـمـاتـین و مـو و شـن
بـت، یـان رـسـمـن و کـا و نـ بـت، یـان دـومـبـ و کـنـکـن بـت، هـیـچ لـ
مـسـلـلـک ناگـه بـت. کـ مـنـدا بـو و یـن، بـا و کـم و مـامـکـانـم و خـزـم پـل
یـکـکـکـانـم، شـو و ان کـنـکـن یـان ئـز نـیـف و دـمـیـنـیـان دـکـرد،
یـار یـیـکـه هـر شـو و لـ مـای یـکـک لـ خـزـمـان بـو. دـمـا و یـش دـبـو،
مـیـو و هـمـو مـیـوانـکـان دـابـیـن بـکـات، ئـو و جـگـه لـ و یـ سـیـنـیـیـه پـا قـلا و
و سـنـد و و قـ سـار دـیـی تـد کـوت، بـ تـایـبـت ئـو و سـار دـیـی خـشـانـی ئـو
زـمـمـنـش کـ ئـگـر هـنـد ی نو و کـ دـر زـیـیـک شـو و شـکـی بـشـکـایـه، دـبـو
بـیـژ رـیت بـ خـا و ن دـو کـان، نـرخـی یـک شـو و شـ لـانـیـکـم یـکـسـان بـو بـ
نـرخـی چـوار تا پـنـج بـیـسی “ئـو و رـژ دـو تـرا بـیـسی لـ بـری پـیـسی”
ئـیـتر ئـو و بـا بـتـی شـو و چـر بـو لـ و زـمـمـنـه.

دـتـو و یـادـم، بـا و کـم یـار یـزـانـکی بـاش بـو، جـگـه لـ و یـ نـنـکـم لـ
سـر رـتـای یـار یـیـو و تا کـتـایـیـکـی دـسـتی بـ ئـاسـمـان بـر ز دـکـرد و
بـا و کـم بـرا و بـت. جـار جـار یـش هـر دـمـانـی تـد کـوت، بـمـام و ا بـزـانـم
دـو عـاکـانـی دـا پـیـر م هـنـد کـار یـگـر بـو و ن، هـمـیـشـه بـر دـنـو و یـ بـ بـا و کـم
دـبـخـشـی. ئـمـش خـی جـرـکـی سـو و کـتر بـو لـ قـومـار. هـر چـی ئـمـی
مـنـدا بـنـیـش بـ تـایـبـت لـ جـژـنـان قـومـار کـی سـو و کـمـان دـکـرد. بـ
نـمـو و نـ تـخـتـیـک هـبـو ۱۰۰ مـیـز بـانـی لـ سـر بـو و، هـر مـیـز بـانـی
ژ مـار یـکـی لـ سـر بـو و، جـا مـیـز بـانـی گـور و بـچـو و کـی تـد ا بـو و. خـا و ن
مـیـز بـانـی کـان، تـو و ر کـی یـک بـچـو و کـیـان لـبـو و، تـ ۲۰ فـلـسـت دـا و
دـسـت دـکـرد بـ تـو و ر کـکـدـا و کـار تـکـی بـچـو و کـت دـر دـهـنـا، جـار ی و ا
هـبـو و کـار تـکـ دـسـو و تـا و جـار یـش هـبـو و ژ مـار یـکـی لـ سـر بـو و،
مـر جـیـش نـبـو و کـ ژ مـار یـکـت بـ دـر چـو و، تـ بـرا و بـو و یـت، چـونـک
جـار هـبـو و مـیـز بـانـک دـر دـچـو و، چـار گـی ئـو و قـیـمـتـی هـبـو و تـ
دـا بـو و ت.

وختک گور تر بووین، دچووین ب سینما. له سلما نی سه سینما ه بوو "سیروان، رشید، د شاد". نو دووانی یکه میان له نریک سه را بوون و نریتریشیان له که تایی شقامی "کاو" نریک بازارا "دلار که" نی نستا. نهه گروپک بووین، زیاتر دچووین ب سینما سیروان. له خوار سینما که شو، کا برای کی رشتا نی باا برز ه بوو، مزرکی گور نی دانا بوو. مزر که چندها شتی گرانبه ها و هرزانی له سه ربوو. به نموون تپی زیگزاگ که نوسا زر به نرخ بوو، نهه به تپی باغ بووین به رنا ده. یان ده مانچی تریقه و عینه کی رش و شتی تریش، ته چار که دینار که ده دای دهستی کا برا. نهویش با نهه کی ه بوو له ناو قه ز که دا بوو، له بردهم قه ز که ش ژماره یکه ز رفی نام ه بوو، هر ز رف که له ناو و له سه ر پارچه کاغه ز که ناوی یکه که له و شتانه ی له سه ر نووسرا بوو له سه ر مزر که دا دانه را بوون، به یه کات که با نهه که به ده نووکی ز رف کی ده ه نه یه ده ره و، نهیدی خت و شانت، یان قورعه که ت سه رک و توو ده بوو، تامت له فلیمی به ته غازی ده بینی، یان ده سووتایت و ه نگوین له ده متدا ده بوو به ژهر. له مندا نی ه رچه نه به شانس بووم، به ام ه موو نه و یاریه انم تاقی ده کرد و، نهستا و نهوساش، شته کم به درنه چوو، دهه پی خه بهت. له که نه و شدا هر برده وام ده بووم له سه ری. چار که له که کو ی م لای کی به ناو بانگ، که هاو نی نهستا و مندا یشمه، چووینه که نهانی پشته پاسه کانی "تووی م لیک" وات که نهانی چکه فر شه کان. له و ده ستمان کرد، به لگاو به زار، نهی خودا، نه و زار له به ختی نهه له سه ر په ده وستا. بیرم ده ته و نریکه ی "۷۰" دینارمان برده و. وا بزانه نه و ۷۰ دینار به یکه مانگ ته واو نه بوو. چار کی تریش چووینه و به ه مان شو، براو بووین، ز رتر له جاری په شوومان برده و و. ده مانویست ده ست له یاریه که بهر بدین، به ام نه یانده هشت، له کاته بیر که ی کم به هات، به هاو که م وت ته برده وام به، من ده چم له فیه که ده خه م، دوا ی سه خول که به شه ژاوی و را کردنه و هاتمه و شو، یاریه که و هاوارم کرد رابکه خول کاراتی هات "محمود کاراتی نهوسا مغه وزی په لیس بوو له ناو شار". نهتر و که چنه بسمیلا له جنه که ده که یت، که سه دیار نه ما، من و هاو که شم به ۱۳۷ دینار براو ی یاریه که بووین و به که نهانی عه قاریدا هاتینه و به ره و ما. ره ژان هات و ریشه، من زیاتر به ره و سیاست و خونه دنه و کایه ره شنبیری ره یشتم، به ام ز ره که له هاو که کانم و که خه یان مانه و. کو ی م لا هیچ نه که ا، به که بوو قوما رچی کی به بهخت که تا نهستاش نهفلاس نه بوو. هاو یه کی ترم ه بوو ناوی "دیاری" بوو، "له سه ر نهی خه ناوی به او ده که م و" نهویش هاوشانی کو ی م لا،

بوونډ يېکک لږ ناسراوترين قومارچيپکان. ئېوې من و ئېوانى لږ
قناغدا بې يېکک و دېستېو، جگ لږ هاوېپيپتيپکى ريشدار،
ئوار خواردنډ وکانى باکانى شار بوو. زرتريش دېم و عسران،
لږ چايخانې شېعب يېکترمان دېينى، ئيتريپکک لږ و ژمار زرتري
باکانى نزيک ئېسحابېسپى و شقامى "کاو" مان هېدېژارد بې
خواردنډ و، بېام زرتريپشيان قومار و دومبېپان تېدا دېکرا، من
دواى خواردنډ و بېر و ما، ئېوانيش بېر و قومارکردن دېپشتن.
ئېو رېژ "نډو دېکان" گرانيپکى بېوېنډ رووى لږ وېات کردبوو،
دېوېمېندکانى شار توانايان سنووردار بوو، بېام کوې مېلا و
"ديارى" بوونډ دېوېمېندکى قورس، ئېتېمبيل و خانووى خېان کى.
ئيتري بې زېمېنکى کورت وازيان لږ و خوو هېنا. هېريپکىيان
رېگېپکيان بې بېسويى ژيان دېزيپو، بېام زرتري نېبرد،
هېردووکيان لېسر مېزى قومار يېکيانگرتېو. ئوار يېک سې قېپى
چووينډ باپکى رېژان، دېستمان کرد بې خواردنډ و، کڅ ئېوسا
خواردنډ و گيرفانى هېتېدېکاند، بېام پاش چېند خولکېک سې کېسى
پېشت و پېرداخ هاتنډ ناو باپک و هېواى ئېمېيان پرسى، کوې
مېلا چوو بې دېنگيانډ و، دوايى بې من ئاشکرا بوو، ئېو سې کېس لږ
هېولېر و هاتوون، بې ئېوې قومارکې بکېن!. ئېو ئوار يې ۱۳
هېزار دينارى سويسريان بردېو، بېام لږ بېرئېوې و وېزېکې ئېوېند
سخت بوو، کېسک بې ئوار يېکى درېنگ بېتايېت ئېگېر سېرخش
بووايې، ئېو پار يېيان پې شک بېردايې بې چېق دېانکوش و
پارکېيان دېبرد.

ناچار ئېوان پارکېيان کرد، بې سې بېشېو، سې هېزار ديناريان دا
بې من، تا بېسر گيرفانېکانمدا دابېشى بکېم، ئېوانيش ۱۰
هېزارکې تريان دابېشى گيرفانېکانى خېيان کرد و رېپشتين. من بې
تېواويى خېيا بېووم، ئېوانيش لږ خېشى بردنډ وکې دووجار خېيا
بېوون، بېيې بيريان چوو، ئېو سې هېزار لږ من وېرېگرتېو. ناچار
بې رېژى دوايى بېم بردنډ و، هېردووکيان سوېند و تېپاقيان خوارد،
هېچ پار يېکيان لاي من نيپې. چي بکېم، پارکېم تا ماو يېکى زرتريش
دانا، چونکې وتم هېر کې دېان دېنډ و بې، بېام شانسي خېم تا
ئېستاش دېنگيان نېبوو، ئېگېر ئېم نووسينډ قوې نېکات بېسرمد و
بيريان بکېوېتېو و لېمسېنډ و.

ئوار يېکى باراناويى نډو دېکان بوو، لږ باي "دېريا" لږ شقامى
کاو، سې قېپى خېريکى خواردنډ و بېووين، هاوېپيپکمان خېى کرد بې
باپکېدا. زرتري سېير بوو، ئېو هېرگيز نېخواردنډ و، تېنانېت رقى
لږ خواردنډ و يې. وتمان "س" ئېو چيپې، ئاخري زېمان تې هاتوويت بې
ئېر؟. ئېوېش بې دېنگکى حېزينډ و وتى، باوکم کېچى دوايى کردوو.

منیش زار خا یا بووم، وتم "کوئی باش ناشت ئمم ب مردووش ر بزانی، ئ خا ک باوکی بمرت چی دکات ل با؟". ئویش ب توو بوون، وتی "وای بام قوم ب ساری من، پارمان نیی ب پرس کئی". هر ئممی وت، هر سه کمان ل یک چرک دا راچه کین. سیری گیرفانی خا مان کرد، نزیک کی یک هزار دینارمان پ بوو، وتمان کاک ئو ۵۰۰ دینار ب ت، ۵۰۰ دیناریش ب خا مان، ئیشی ئمم را پوو، خمی سببیت ن بت، ئویش وتی کاک ئاخر پرس هیچ ن بت ۵۰۰ دیناری دوت، وتمان ت ب خمت ن ب.

ئەو شەۋە چۈيىنە قومارخاننىڭ خەش، جياۋازبۇلۇق قومارخاننىڭ،
پەش ۳-۴ سائەت مەن بىنەبۇم، كۆي مەلا ۋە "دىيارى" دىستان كىرە
قۇمار، مەنەش ھاۋكارنىڭ باش بۇم لىڭگەنلەردە، بىۋە ۵۰۰ دىنارنى
پەمانبۇ، ۱۱ ھەزار دىنارمان بىرەۋە، بىۋە سەي، چۈيىنە پىرسەكە،
بىرەدەركەمان كە باۋكى مەدبۇ، ھەر سەيىرى دىكەرد، بىۋەم لى
دەرفەتەكە خەستەمان ئەۋلەۋە، ۶۰۰ ھەزار دىنارمان پەدا، ۋەمان بىۋە
بىۋە دىۋە خەت پىرسەكە بىۋەۋە بىۋە. ۋە، ئاخىر ئەۋە لى كۆۋتەن ھەنە؟
دىيارى ۋە "تە كەك خەرى، يان بىستانەن؟"، ھىچ قەسەي نەكەرد ۋە
پارەكەي ۋەرگەرت. ئەستەش ئەۋ بىرەدەركە نەيزانى پارەكە بىۋە قۇمار
پەيدا كىرەۋە، ئەۋەتە مەن لىرە ئاشكەرام كەرد. بىۋەم مەن ئەۋ قۇمارەم
ناۋناۋە "قۇمارى پىرەز"، تەنەنەت ئەۋگەر پەۋىست بىكەت، ئەمادەم ئەۋ
قۇمارە دوۋبارە بىكەمەۋە.

سەرچمە: کەسێ ئێمە نوستالژییانە لێ بەهار و هاوینی ساڵی ٢٠١٢دا نووسراون.

تەبىئىي: ئۇم بېشەنى نوستالېژىيا لە بېرگى سەيىمى كىتەبى (قوتوۋى
 ۋە تار) ل لاپى 528-532 بېشەنى كىتەبى كاغەز بېاۋىراۋى تەۋە.